

Update Taskforce Veilig Erfgoed – juni 2026

De Taskforce Veilig Erfgoed heeft als doel de weerbaarheid van de erfgoedsector te verhogen.ⁱ Op 19 juni jl. was er een overleg. In deze update is aandacht voor de belangrijkste bespreekpunten.

Erfgoeddebat in de Tweede Kamer

Tijdens het commissiedebat over erfgoed op 11 juni 2026 kwam het onderwerp weerbaar erfgoed uitgebreid aan de orde. De minister van OCW heeft toegezegd de Tweede Kamer vóór het kerstreces te informeren over de Taskforce Veilig die kijkt naar de weerbaarheid van cultureel erfgoed.

Werkreis gemeente Amsterdam naar Stockholm en Helsinki

Naar aanleiding van de interne notitie *Weerbaar Amsterdams Erfgoed* is door de gemeente Amsterdam een studiereis georganiseerd naar Zweden en Finland. Aan de reis namen vertegenwoordigers van de gemeente Amsterdam, OCW, RCE en de museumsector deel. Tijdens de reis stond de voorbereiding op crises en bescherming van roerend cultureel erfgoed centraal. Het beleid en de ervaringen in Zweden en Finland gaan uit van een integrale aanpak van maatschappelijke weerbaarheid, mentale weerbaarheid, leiderschap en een duidelijke rolverdeling tussen militaire en civiele verdediging ([Total Defense strategy](#)). Daarnaast werd benadrukt dat erfgoedinstellingen, ook zonder aanvullende middelen, zelf al veel kunnen doen door te prioriteren, samen te werken en zich voor te bereiden op verschillende scenario's. En dat er met een goede CHV-organisatie al een basis ligt voor de verdere organisatie van collectieweerbaarheid. Tevens was een conclusie dat er naast voorbereidingen voor 72 uur stroomuitval met meer scenario's rekening moet worden gehouden.

De gemeente Amsterdam werkt de opbrengsten van de reis uit aan de hand van tien vragen:

1. Wat is het narratief van waaruit we werken?
2. Welke risico's loopt de gemeentelijke organisatie op het gebied van collectieveiligheid?
3. Hoe kan Amsterdam invulling geven aan het selectievraagstuk?
4. Hoe kan Amsterdam invulling geven aan een evacuatieplan en bewaarplaatsen?
5. Hoe kunnen we veiligheid van collecties integreren in onze business as usual?
6. Welke praktische benodigheden kunnen aangeschaft worden?
7. Zijn de interne processen binnen de gemeente op orde?
8. Welke rol kan kunst en cultuur spelen in een crisissituatie?
9. Wat is de juiste mindset om te werken aan veiligheid? Is gedragsverandering nodig?
10. Hoe kan leiderschap bijdragen aan een goede voorbereiding op crisissituaties?

RCE-uitvoeringsprogramma

De RCE is gestart met het programma Veilig en weerbaar erfgoed. Het programma gaat uit van een brede benadering van veiligheidszorg, waarbij naast hybride dreiging ook thema's zoals brand- en diefstalpreventie en de gevolgen van klimaatverandering onderdeel uitmaken van de aanpak. Het programma richt zich op vier doelen: kennisontwikkeling en -deling, zie bijvoorbeeld het verslag van een [oefening in het Mauritshuis](#), aansluiting op crisisstructuren, het betrekken van gemeenschappen en vrijwilligers en de verkenning van landelijke hulpmiddelen.

Update werkgroepen

Deskundigen uit de aangesloten partijen werken in thematische werkgroepen aan risico-inventarisatie en -analyse, netwerkvorming, cyberveiligheid en het inventariseren van praktische hulpmiddelen. De werkgroepen hebben de volgende ontwikkelingen teruggekoppeld.

1. Werkgroep Risicoanalyse en 3. Werkgroep Praktische benodigheden

De werkgroepen hebben gezamenlijk een uitgebreide risicomatrix ontwikkeld, gericht op nieuwe dreigingen. Denk daarbij aan keteneffecten vitale sectoren, hybride/militaire dreiging en cyberaanvallen. De matrix en bijbehorende handleiding zijn getest door de Koninklijke Bibliotheek, Rijksmuseum en andere erfgoedstellingen. Via een 'service-design-traject' wordt de matrix gebruiksvriendelijk en toegankelijk gemaakt voor de hele sector. De verwachting is dat in het najaar de resultaten van dit traject kunnen worden gepresenteerd aan de Taskforce.

2. Werkgroep Netwerkvorming

De werkgroep ontwikkelt twee producten: points-of-contact (PoC) tussen erfgoedsector en veiligheidsregio's, en een landelijk Crisis Expert Team (CET) voor inzet bij grootschalige crises. De PoC-structuur is uniform en bestaat per regio of provincie uit een team met vertegenwoordigers per domein (met allen achtervang), met één vast aanspreekpunt voor de veiligheidsregio in alle fasen. OPEN, het landelijke netwerk van alle provinciale erfgoedhuizen in Nederland, trekt dit proces. Een CET functioneert als landelijk coördinatie- en expertisecentrum en ondersteunt zowel voorbereiding als crisisrespons. Om taken van PoC's uit te werken is een opdracht uitgezet. Ook wordt de mogelijkheid van een CET onderzocht. Na de zomer wordt verder gewerkt aan deze opdracht.

4. Werkgroep Cyberveiligheid

De werkgroep inventariseert de behoefte aan tools en handvatten om de cyberveiligheid van erfgoedbeheerders en -eigenaren te versterken. Op de website van DEN zijn o.a. al een [Stappenplan: cybersecurity in culturele organisaties](#) en [praktijkverhalen](#) te vinden. Het [onderzoek naar de specifieke behoeften](#) van de sector, met focus op organisatiecontinuïteit (informatiebeheer, toegankelijkheid, publieksfunctie en collectiebeheer) is zich in de afrondende fase.

Het volgende overleg van de Taskforce Veilig Erfgoed is op 9 oktober 2026 .
--

ⁱ De Taskforce werd in 2024 ingesteld door de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) en heeft als doel de erfgoedsector weerbaar te maken tegen uiteenlopende dreigingen zoals hybride conflicten, wateroverlast, stroomuitval en natuurbranden. In de Taskforce zijn vertegenwoordigers uit alle erfgoed domeinen actief. De Taskforce richt zich op strategische samenwerking en informatie-uitwisseling, met als uitgangspunt het versterken van de zelfredzaamheid van erfgoedbeheerders en -eigenaren. Zie voor meer informatie de [website van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed](#).